

Dones treballadores rere els escenaris

Aquest 8 de març, visibilitzem les dones que treballen cada dia de l'any en la producció dels directes | Parlem amb quatre dones del sector perquè ens expliquin com és ser dona en una feina tradicionalment masculinitzada

Manifestació Alerta Roja | Xavier Mercadé

Vero Barrajón és tècnica de so, especialitzada en escenari i microfonia, sobretot en grans concerts. A més, també és *road manager*, *runner*, *backliner*? en definitiva, *multitasking*. Es dedica plenament al món del directe des de 2016. Margarida Fornos és tècnica de so des de fa set anys, i s'hi dedica plenament des del 2015. Pel seu costat, Glòria Castellví treballa des de fa vint-i-set anys a la discogràfica RGB, i en porta trenta dins de l'espectacle. Fa produccions logístiques, tècniques, management de grups, *booking* i promoció. Per últim, Marta Baena, fa vuit anys que és tècnica de so en directes, fa produccions i muntatges per qualsevol mena d'esdeveniment audiovisual i actualment és la tècnica de bandes com **Itaca Band**, **Mabel Flores**, **Joan Miquel Oliver** o **La Folie**.

Parlem amb elles, quatre dones que es dediquen professionalment al món del directe des de darrere els escenaris. Les seves feines requereixen dedicació, temps i sobretot, professionalitat. Tasques essencials per al funcionament dels directes que per alguna raó, han estat associades a la masculinitat durant massa temps. Aquest vuit de març reivindicuem les dones tècniques, mànagers i productores, aquelles que treballen cada dia de l'any perquè la resta de persones puguem gaudir d'espectacles en directe, ja sigui actuacions musicals, obres de teatre o altres creacions.

Quan vau preparar-vos per aquesta professió, éreu de les poques dones que hi havia a classe?

Vero Barrajon: A la meua classe de so érem tretze i era l'única noia, al torn de matí eren 21 i també hi havia sols una noia que no s'hi ha acabat dedicant.

Margarida Fornos: El grau superior el vam començar tres noies (de trenta-tres persones que hi havia a la classe), però el vam acabar només dues. Vaig fer les pràctiques a un espectacle amb un equip tècnic molt gran, també de més de trenta-cinc persones, i érem tres dones.

Glòria Castellví: Al curs de so que vaig fer érem una minoria. El temps va anar passant per això, i cada cop hi havia més noies.

Marta Baena: Sempre hem sigut minoria. Al grau vam ser quatre, al màster érem dues també, i ara que estic impartint classes, hi ha cursos en què no hi ha cap dona.

Durant aquests anys al sector, heu sentit qüestionada la vostra professionalitat només pel fet de ser una dona?

Vero Barrajon: A vegades, de primeres et pregunten si podràs carregar el pes i després se sorprenden. La frase és: "Doncs sí que estàs forta!". I algunes vegades, quan em veuen sobre l'escenari o em presenten, veig cares de dubte fins que demostro que sé fer la meua feina. És com si es donés per fet que l'home sap el que fa, i la dona no n'entén.

Margarida Fornos: He de dir que he viscut una mica de cada... Per sort, en el meu dia a dia, comparteixo escenaris amb molt bones companyes i companys. Però això no impedeix que més d'una vegada m'hagin fet sentir menys que la resta de l'equip tècnic només per ser dona. Per altra banda, més d'una vegada també he rebut comentaris de l'estil "en veure't en aquell escenari, ja sabia que eres bona... perquè si sent dona estaves treballant allà, és que t'ho has currat i vals molt". No vull menysprear els mals moments o comentaris que he rebut en la meua trajectòria, que no són pocs, tot al contrari, però soc més de quedar-me amb el que em suma.

Glòria Castellví: En algun moment, sí. Però amb el temps, i cada cop assumint més rols d'organització, m'he anat guanyant confiança i la seguretat que em mancava al principi.

Marta Baena: Qüestionada directament no, però sí que se m'han tractat diferent respecte a companys homes, sobretot en feines i tasques físiques. Alhora, però, he estat cap tècnica de molts actes i espais i mai se m'ha qüestionat res per ser dona. Potser una mica de paternalisme, però res malintencionat.

Foto: Carles Rodríguez

En els darrers anys, heu notat algun canvi en aquest sentit? Tant de tracte com d'augment de companyes de feina?

Vero Barrajon: No gaire. Tot i que sempre hi són els comentaris habituals d'abans, no m'ho he trobat excessivament. M'acostumen a respectar.

Margarida Fornos: Crec que cada vegada hi ha més consciència i més empatia... cada vegada sento menys els "no facis cas, no és tan important..." i més suport per fer-nos sentir còmodes i gaudir del nostre espai. Repeteixo que tinc la gran sort de treballar amb equips on em sento molt valorada, tant per la confiança de donar-me feina, com per l'expressió verbal d'aquesta valoració de les persones amb qui estic als escenaris. I respecte a si cada vegada som més... tampoc fa tant de temps que soc en el món tècnic i, per tant, hi ha moltes tècniques que he anat coneixent que fa tant o més temps que jo que hi treballen... però sí que és veritat que cada vegada és menys estrany coincidir dues tècniques en un mateix esdeveniment.

Glòria Castellví: Crec que amb la resta de professionals dones del sector, en la mesura que hem entès que no som competència sinó companyes, ha sorgit una sororitat entre nosaltres que fa que siguem una pinya. Junes arribem més lluny. Actualment hi ha molt de potencial femení, dones empoderades que fan una feina que antigament estava molt masculinitzada.

Marta Baena: Aquests darrers anys estic veient un canvi al sector. Les empreses, ajuntaments i entitats demanen la paritat per contracte i això fa que augmenti la demanda de dones.

Per què creieu que, encara avui, la presència de dones en aquest tipus de feines darrere els escenaris és minoritària?

Vero Barrajon: Per mi és una qüestió educativa des de ben petits, tot comença amb les "joguines per nens/nenes, rosa/blau...". Hi ha la idea socialment imposada que el sector tecnològic és d'homes i les feines de cura i organització són de dones, de manera que des de ben petites no ens

creiem capaces de desenvolupar-les si no ens inculquen activament la idea inicial que sí que podem. Si no hi ha exemples visibles de dones, una noia que pensi a estudiar-ho potser no ho farà perquè creurà que no pot entrar en la indústria. I la nostra feina, a més a més, és molt anònima. D'aquesta manera entrem en un bucle.

Margarida Fornos: Treballar en el món tècnic és dur en general: tant per les jornades, com per la part física, com per la pressió de fer bé la feina. Això últim podria valer per moltes altres feines, però en aquest món et trobes que en no tenir un contracte, sinó anar treballant sota demanda, un error et pot suposar que et deixin de trucar. Sumat a tot això, venim d'una història on aquesta feina era exclusivament masculina, i això deixa moltes situacions de "confrontació" amb algunes persones que no acaben d'entendre que som igual de vàlides per tot... Has de tenir molta paciència i estimar molt la teva feina per sobrepassar tot això i treure't del cap la idea que no ho has d'estar demostrant en tot moment. Ens trobem tot sovint amb situacions poc agradables i no totes tenim ganes de seguir-les aguantant, i això fa que algunes acabin retirant-se i dedicant-se a altres coses. Però les que aguantem som unes màquines. Jo he deixat de discutir si puc carregar o no un camió... conec les meves limitacions i sé demanar ajuda, com també oferir-la. Però davant segons quines situacions, sempre acabo pensant que la meva esquena durarà més que la del que es pensa que no puc... i així en general amb les situacions que em vaig trobant.

Glòria Castellví: És un tipus de feina que requereix moltes hores i dedicació, i a vegades es fa complicat mantenir la conciliació laboral i familiar, sobretot quan ets mare i tens criatures petites. També hi ha altres feines que són dures físicament, i tot i que hi ha dones que les fan amb una professionalitat espectacular, entenc que n'hi hagi que no s'hi sentin del tot còmodes.

Marta Baena: Les que ens hi dediquem som poques en comparació amb els homes i totes tendeixen més cap a una banda de producció i escenari. Crec que entre els motius hi ha una part de cànons establerts, així com hi ha menys electricistes i menys futbolistes. Hi ha moltes nenes que a l'hora d'escollir què volen ser, no es veuen vestides de tal manera o carregant un camió. En el meu cas, no vaig veure mai una dona tècnica de so, però en canvi des de ben petita ho volia ser.

Foto: Xavier Mercadé

Considereu que seria positiu per la indústria musical que hi hagués paritat en aquest àmbit?

Vero Barrajon: Les meves idees potser són més generals: tothom és capaç de fer el que vulgui i li agradi sense tenir en compte cap classificació. No crec en bo ni dolent, sinó que cadascú sigui lliure i feliç fent el que fa i que ningú no jutgi envers les etiquetes que s'hagin posat.

Margarida Fornos: El meu objectiu no és la paritat als escenaris, ni al darrere ni a dalt, sinó que totes les persones tinguem igualtat de condicions a l'hora de treballar. No necessito que hi hagi tantes noies com nois, sinó que no es contempli què té aquella persona entre les cames al moment de contractar-la. Si passem per provocar la paritat als escenaris és perquè és una eina per aconseguir l'objectiu, que no és la paritat sinó la igualtat de condicions. Per altra banda, com que ara mateix és molt més fàcil per un home que per una dona entrar en el món tècnic, crec que sí que és important trucar conscientment a més dones que a homes perquè això comenci a canviar. Que hi hagi dones, moltes més dones als escenaris, per mi és més que positiu.

Glòria Castellví: I tant, cada cop en són més i demostren per activa i per passiva que són superbones professionals, però encara no en són suficients. Jo treballo tant amb homes com amb dones, però he de reconèixer que fa un temps que la majoria d'equips de producció amb els que treballo són de dones i m'hi sento més acompanyada.

Marta Baena: ?És clar que seria positiu que hi hagués paritat. Cadascú hi aporta visions diferents i la combinació de tothom és la bona.